

Νικόλαος Ζήσης

Ο ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΑΠΑΣ

κατά τις προσδοκίες των νεοεποχικών στο Διαδίκτυο (Internet)

"το μυστήριο ήδη ενεργείται της ανομίας"¹

Η εσχατολογική μορφή του Αντιχρίστου παρουσιάζεται από την εκκλησιαστική Παράδοση με τα μελανότερα χρώματα: «Εν τω μυστηριώδει τούτω ανθρώπω ουδέν το όσιον και ιερόν θα υπάρξη... Φέρων εν εαυτώ πάσαν την ενέργειαν του Σατανά, θα επιδείξη δύναμιν μεν υπεράνθρωπον, χαρακτήρα δε και αισθήματα απάνθρωπα»².

Σ' αυτόν εφαρμόζεται η πλήρης αποδοχή της ψευδούς υποσχέσεως του σατανά «έσεσθε ως Θεοί» δια της γνώσεως³, διότι ο Αντίχριστος θα είναι άνθρωπος που θα θελήσει να αντικαταστήσει το Θεό δια της δυνάμεως του Σατανά. Ο Θεός, όπως σημειώνει [ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος](#), θα επιτρέψει την εμφάνισή του για να κριθούν όσοι δεν θέλουν ούτως ή άλλως να σωθούν: ενώ στη Β' Παρουσία οι άπιστοι θα δικαιολογούνταν στο Χριστό λέγοντας «δεν πιστεύσαμε σε σένα επειδή έλεγες ότι είσαι Θεός», θα βρεθούν αναπολόγητοι, διότι θα αποδεχθούν ως Θεό τον Αντίχριστο, που μάλιστα δεν θα έλθει στο όνομα του Θεού Πατρός, αλλά στο δικό του⁴.

Η Νέα Εποχή του Υδροχόου, κίνημα (ή δίκτυο κινημάτων) με δεκάδες εκατομμυρίων οπαδούς παγκοσμίως, έχει τις ρίζες του στην διδασκαλία δύο κυρίως ηγέτιδων της Θεοσοφικής Εταιρείας (ίδρυση 1875 Ν. Υόρκη ΗΠΑ), της Έλενας Π. Μπλαβάτσκι (1831-1891), της και συνιδρύτριας της Θ.Ε., και της Αλίκης Μπέιλυ (1880-1949)⁵. Η Θεοσοφική Εταιρεία έθεσε εξ αρχής ως σκοπό της, σύμφωνα και με τα επίσημα κείμενά της α) την δημιουργία ενός πυρήνα της παγκοσμίου αδελφότητας της ανθρωπότητας χωρίς διάκριση φυλής, πίστεως, κάστας, φύλου ή χρώματος, β) την ενθάρρυνση της μελέτης της συγκριτικής θρησκειολογίας⁶, της φιλοσοφίας και της επιστήμης και γ) την εξερεύνηση των ανεξήγητων νόμων της φύσεως και των λανθανουσών στον άνθρωπο δυνάμεων⁷. Παρομοίως η Νέα Εποχή, έχοντας ως άμεση πηγή τις ακόμη πιο προωθημένες αντιλήψεις της Αλίκης Μπέιλυ προωθεί μία οικονομικο-πολιτική και θρησκευτική ένωση της ανθρωπότητας, δίνοντας έμφαση στον αποκρυφισμό και την προσδοκία ενός «Χριστού», της νέας αστρολογικής εποχής του «Υδροχόου»⁸.

Βεβαίως την πρώτη παγκοσμίως διαδεδομένη μορφή θρησκευτικού συγκρητισμού απετέλεσε η Μασονία, ο Ελευθεροτεκτονισμός, ιδιαίτερα μετά τις αλλαγές που γνώρισε στα 1723 με το «σύνταγμα του Anderson». Η αποδοχή στις Στοές μελών από διάφορες θρησκευτικές κοινότητες σε συνδυασμό με την πίστη των Μασόνων ότι οι ίδιοι είναι «φωτισμένοι», ενώ όλοι οι αμύητοι στη Μασονία «βέβηλοι», δεικνύει ότι η Στοά επαγγέλεται «γνώση» και «φωτισμό» ανέφικτο στις άλλες εκκλησίες ή θρησκείες, και έτσι καθίσταται υπερθρησκεία. Η πίστη των μελών σε δόγματα ή θρησκείες υποτιμάται, καθώς η Μασονία περιορίζεται στην επίσημη γενική πίστη σε κάποιον «Μεγάλο Αρχιτέκτονα του Σύμπαντος», ενώ η έμφυτη ανθρώπινη ηθική και τα τεκτονικά μυστήρια θεωρούνται επαρκή για την

τελειοποίηση και θέωση του ανθρώπου⁹. Και ενώ είναι δεδομένη η προέλευση των πρωτεργατών της Θεοσοφίας από κύκλους μασονικών στοών ή παραφυάδων τους¹⁰, ωστόσο δεν γνωρίζουμε από τα γνωστά μασονικά κείμενα κάποια προσμονή ενός Μεσσία, όπως συμβαίνει στη Θεοσοφία και τη «θυγατέρα» της, τη Νέα Εποχή.

Κρίναμε σκόπιμο να παρουσιάσουμε τις προσδοκίες των νεοεποχιτών για το «Χριστό» τους, όπως αυτές εκτίθενται στο Διαδίκτυο, προβαλλόμενες όμως όχι μόνον υπό τη δική τους οπτική γωνία, αλλά συγκρινόμενες με την Παράδοση της Εκκλησίας, δηλ. τη διδασκαλία των Αγίων Προφητών, Αποστόλων και Πατέρων. Ανεξαρτήτως από το αν κανείς εμπιστεύεται τη διδασκαλία του Κυρίου Ιησού Χριστού και Θεού και τις προρρήσεις των Αγίων Πατέρων για τον τελικό Αντίχριστο, δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει μια αξιοσημείωτη ομοιότητα των περιγραφών του Αντιχρίστου τόσο από τους Αγίους, όσο και από τους υδροχοϊστές οπαδούς του «υιού της απωλείας». Και αν πάλι οι ίδιοι οι νεοεποχίτες κινούνται εν τω παρόντι στη σφαίρα της φαντασίας ή της παραπληροφόρησης, τίποτε δεν μας εμποδίζει να παρουσιάζουμε τις απόψεις τους και μόνον ως εκ μέρους τους επιθυμία και προσδοκία ενός παγκοσμίου πνευματικού ολοκληρωτισμού και ως προπαγάνδα που εξυπηρετεί μόνον τους δεδηλωμένους στόχους τους· εμείς επιμένουμε κυρίως στις μεσσιακές τους προσδοκίες, οι οποίες συνήθως παραβλέπονται. Στην ουσία οι προβλέψεις τους δεν είναι παρά η περιγραφή «από την άλλη πλευρά», όσων φοβερών θα προηγηθούν της Β' Παρουσίας του Κυρίου Ιησού Χριστού.

Κατά ταύτα τα εδώ γραφόμενα δεν αποσκοπούν ούτε σε μια συνθετική παρουσίαση του κινήματος της Νέας Εποχής, όπως προέκυψε από τα απ' αιώνων αποκρυφιστικά συστήματα - μυστικές εταιρείες και ανατολικές θρησκείες (αρχαίο γνωστικισμό, ινδουισμό, βουδισμό, καββάλα, Μασονία, Ροδόσταυρους, Θεοσοφική Εταιρεία κ.ά.), ούτε και σε γενική έκθεση της διδασκαλίας της Εκκλησίας περί Αντιχρίστου. Οι αναγωγές και συγκρίσεις με παγκόσμιες ενοποιητικές τάσεις σε πολλά πεδία (Παγκοσμιοποίηση, Οικουμενισμό, θρησκευτικό συγκρητισμό, πλανηταρχία ενός ανδρός, κ.ά.) και τον εξαπλούμενο στην τηλεόραση, τη μουσική, τον Τύπο και παντού αποκρυφισμό, επαφίενται και αυτές στη συνθετική και προσεκτική σκέψη του καλοπροαίρετου και «φρονίμως ως όφεις» σκεπτόμενου αναγνώστη.

Η αποτύπωση όσων σχεδιάζονται από τους αντιχρίστους ευελπιστεί να ανταποκριθεί στην παρότρυνση του Αγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων: «Ασφάλιζε, λοιπόν, τον εαυτό σου, άνθρωπε· γνωρίζεις τα σημάδια του Αντιχρίστου· και να μη τα θυμάσαι μόνος σου, αλλά να τα διαδίδεις σε όλους αφθόνως. Αν έχεις παιδί κατά σάρκα, να το νουθετείς από τώρα, αν δε εγέννησες κάποιον με την κατήχηση, και αυτόν να τον προφυλάττεις εκ των προτέρων, για να μη δεχθεί τον ψεύτικο σαν αληθινό· "διότι το μυστήριο της ανομίας ήδη βρίσκεται σε ενέργεια"¹¹»¹². Και ενώ, λέγει ο Άγιος Κύριλλος, δεν πρέπει να προκαθορίζουμε πότε θα γίνουν αυτά, δεν πρέπει ωστόσο ούτε και να εφησυχάζουμε: «Και μη τολμήσεις να αποφανθείς για το πότε γίνονται αυτά, ούτε πάλι να κοιμηθείς ήσυχος, διότι λέγει "αγρυπνεείτε, γιατί ο Υιός του ανθρώπου θα έρθει σε ώρα που δεν τον περιμένετε"¹³. Αλλά επειδή έπρεπε να μάθουμε τα σημάδια της συντελείας, και επειδή περιμένουμε τον Χριστό, για να μην πεθάνουμε εξαπατημένοι και πλανηθούμε από τον ψεύτη Αντίχριστο, οι Απόστολοι παρακινημένοι από θεία προαίρεση κατ' οικονομία έρχονται στον αληθινό διδάσκαλο και λέγουν "Πες μας, πότε θα γίνουν αυτά και ποιο είναι το σημάδι της Παρουσίας σου και της συντελείας του αιώνας"¹⁴. Περιμένουμε να έλθεις και πάλι, αλλ' ο Σατανάς μετασχηματίζεται σε άγγελο φωτός¹⁵. Προφύλαξέ μας λοιπόν, για να μη προσκυνήσουμε άλλον αντί για σένα»¹⁶.

Η παρουσίαση των απόψεων των νεοεποχιτών για τον «προ των πυλών» υδροχοϊκό «Χριστό» τους έγινε με βάση τα στοιχεία που διοχετεύει στο Διαδίκτυο ο κυριώτερος, ίσως, εκπρόσωπος του μεσσιανισμού της Νέας Εποχής, ο Λονδρέζος συγγραφέας και ομιλητής Benjamin Creme. Η δράση του τα τελευταία 20 χρόνια περιλαμβάνει 300 τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές ομιλίες μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, επτά βιβλία περί του «Χριστού Μαϊτρέια» μεταφρασμένα σε επτά

γλώσσες, και την από κοινού μαζί με το Τμήμα Δημοσίας Πληροφόρησης των Ηνωμένων Εθνών (Department of Public Information at the United Nations) έκδοση του διεθνούς περιοδικού Share International μηνιαίως σε επτά τουλάχιστον γλώσσες σε 70 χώρες του κόσμου¹⁷.

Κατωτέρω παρουσιάζονται εν πολλή-πολλή συντομία μόνο μερικές βασικές «θεολογικές» θέσεις της Ν. Εποχής, όπως προβάλλονται από τον Μπ. Κρεμ και τους ομοϊδεάτες του στο Share International, και αναδημοσιεύονται στο Διαδίκτυο. Οι διδασκαλίες ιδιαίτερα του Κρεμ, κατά τα λεγόμενά του, προέρχονται από πνευματική επικοινωνία του είτε με το «Διδάσκαλο Χριστό» Μαϊτρέια, είτε με άλλους «Διδασκάλους», και από παλαιότερες αποκρυφιστικές δοξασίες, δεν αποτελούν δηλαδή παρά καρπό κυρίως πνευματιστικών «επαφών», τ.έ. διδασκαλίες δαιμόνων.

1. Η «θεολογία» της Νέας Εποχής του Υδροχόου (New Age)

Η Νέα Εποχή του Υδροχόου δεν παραδέχεται την ύπαρξη προσωπικού Θεού, πολύ περισσότερο την ύπαρξη Αγίας Τριάδος Προσώπων. Ο Θεός είναι το σύνολο όλων των νόμων και όλων των ενεργειών που κυβερνώνται από τους νόμους αυτούς και δημιουργούν ό,τι βλέπουμε ή δεν βλέπουμε· επίσης Θεός λέγεται το Κοσμικό Ον (Λόγος) που εμπυχώνει τον πλανήτη μας. Η αιθερική - φυσική έκφραση αυτού του πλανητικού Λόγου και Κύριος του κόσμου είναι ο Sanat Kumara, προερχόμενος από τον πλανήτη Αφροδίτη, ο οποίος ζει στο ενεργειακό κέντρο Shamballa, κάπου πάνω από την έρημο Γκόμπι της Κίνας.

Υπάρχει ακόμη μία ομάδα ανώτερων εξελιγμένων όντων, διδασκάλων και μεμυημένων, πάλαι ποτέ κοινών ανθρώπων, που συναπαρτίζουν την Πνευματική Ιεραρχία (αλλιώς Λευκή Αδελφότητα, Κοινωνία των Πεφωτισμένων Νόων, Δυνάμεις του Φωτός, οι «Μαχάτμας») χωρισμένη σε 49 ομάδες, τα Ashram. Κάθε Ashram βρίσκεται και υπό την ηγεσία ενός Διδασκάλου της Σοφίας (Master of Wisdom). Η εκάστοτε κορυφή ολόκληρης της Ιεραρχίας αυτής λέγεται Χριστός ή Παγκόσμιος Διδάσκαλος ή Διδάσκαλος των Διδασκάλων, αξίωμα που κατέχει τώρα, για την αστρολογική εποχή του Υδροχόου, διάρκειας περίπου 2.150 ετών, ο Διδάσκαλος Μαϊτρέια, έχοντας την «ενέργεια του Κοσμικού Χριστού», τη «Συνείδηση Χριστού». Ο Χριστός δεν ταυτίζεται με τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, που οι Χριστιανοί νομίζουν ως Χριστό.

Κατά καιρούς ανώτερα πνευματικά όντα, είτε ανθρώπινα είτε πλανητικά ή και κοσμικά, οι Avatar, ανταποκρίνονται στις εκκλήσεις της ανθρωπότητας για βοήθεια και συγκαταβαίνοντας, διδάσκουν στους ανθρώπους την οδό της εξελίξεως¹⁸.

2. Η ανθρωπολογία των νεοεποχικών

Ο άνθρωπος δεν είναι τίποτε άλλο παρά Θεός, ένας σπινθήρας του Θεού (a spark of God)¹⁹. Η επίγνωση του Θεού δεν είναι παρά η επίγνωση του εαυτού μας²⁰. Ο Νόμος της Αναγεννήσεως, της μετενσαρκώσεως, δεν έχει άλλο σκοπό παρά σταδιακά, δια πολλών ζωών, να μας οδηγήσει στην ένωση και αφομοίωση με το Θεό²¹. Πέραν οποιουδήποτε άλλου στοιχείου, σώματος, πνεύματος, νου, υπάρχει ένας θεϊός Εαυτός (Self), το «Εγώ», το οποίο πρέπει να αφήσουμε ελεύθερο να εκδηλωθεί. Γι' αυτό και δεν πρέπει να ακολουθούμε ή να περιοριζόμαστε από άλλους: «Να είσαι ό,τι είσαι», «Be what you are» είναι το σύνθημα των νεοεποχικών. Το πιο σημαντικό πράγμα που έχει δοθεί στον άνθρωπο είναι η ελευθερία, και ανώτατη ευλογία που μπορεί να επιτύχει είναι το αίσθημα της μοναξιάς²².

Το πνευματικό στοιχείο δεν ταυτίζεται με το θρησκευτικό, αλλά περιλαμβάνει ακόμη και την επιστήμη²³. Σταδιακά δια της εξελίξεως η λατρεία, η ευλάβεια, πρέπει να δώσει τόπο στην γνώση και τον αποκρυφισμό²⁴.

Για να ελευθερωθεί ο άνθρωπος από τα κατώτερα στοιχεία πρέπει σε τρία πράγματα να επικεντρωθεί: στη γνώση, την ανεξαρτησία, το περιβάλλον (awareness, detachment, environment). Μην ακολουθείτε τους άλλους²⁵, άλλα και μην είστε αυτάρκεις στις απόψεις σας· αιτία όλων των κακών είναι η αντίληψη

καθενός «έχω δίκιο, είμαι εντάξει». Η αυτάρκεια αυτή είναι το χειρότερο κακό²⁶.

Δεν υπάρχει αμαρτία, αφού είναι απλώς εφεύρεση της Εκκλησίας, παρά μόνον τελειότητα και ατέλεια²⁷. Ως κακό ορίζεται αυτό που αντιτίθεται στην εξελικτική διαδικασία, δηλ. την πορεία προς την **κατά φύση** θέωση του ανθρώπου και του κόσμου, την αποπνευμάτωση της ύλης²⁸.

3. Η περί παρουσίας του Αντιχρίστου διδασκαλία των νεοεποχιτών

Κάθε θρησκευτική κοινότητα περιμένει το Μεσσία της κατά τον ίδιο τρόπο, λέγουν οι νεοεποχίτες. Αυτός δεν είναι άλλος από αυτόν που ευαγγελίζεται η Νέα Εποχή. Ο Χριστός των Χριστιανών στη Β' Παρουσία Του, ο αναμενόμενος Μεσσίας των Εβραίων, ο Ιμάμ Μαχντί των Μωαμεθανών, η μετενσάρκωση του Κρίσνα για τους Ινδούς και ο Πέμπτος Βούδδας (δηλ. ο «Μαϊτρέια»: «ο ευγενικός») των βουδδιστών δεν είναι παρά ένα και το αυτό πρόσωπο: ο Διδάσκαλος Μαϊτρέια που θα έλθει οσονούπω μεταξύ των ανθρώπων²⁹.

Ο «Χριστός» Μαϊτρέια έρχεται στους ανθρώπους ως άνθρωπος, όχι όμως ως οποιοσδήποτε άνθρωπος, αλλά άνθρωπος που έχει επιτύχει «την πληρότητα της θεότητας»³⁰.

Ήδη έχει κάνει 200 περίπου θαυματουργικές εμφανίσεις σε διάφορα σημεία του πλανήτη και έχει επιτελέσει πολλά «θαύματα» μεταξύ των οποίων εμφάνιση φωτεινών σταυρών, ανάβλυση υδάτων κ.ά. Πολλά³¹.

Ο «Χριστός Μαϊτρέια», προερχόμενος από τα Ιμαλάια, έχει διαπλάσει μόνος του σώμα (magavítura) που θα είναι κατάλληλο οικητήριό του ώστε να ζήσει με τους ανθρώπους στη Ν. Εποχή³². Ως Υδροχόος (Aquarius) έρχεται να πλημμυρίσει την ανθρωπότητα με νέες δυνάμεις: «Το έργο μου θα είναι να διοχετεύσω αυτά τα ύδατα της ζωής μέσα από σας. Εγώ είμαι ο υδροχόος· εγώ είμαι το σκάφος της αληθείας»³³.

Η προετοιμασία του ερχομού του έχει αρχίσει εδώ και πολύ καιρό και είναι όλα σχεδόν έτοιμα για την επικράτησή του, μόλις ο κόσμος αντιληφθεί την ανάγκη του ερχομού του για την καθιέρωση της κοινωνικής δικαιοσύνης και την ίση κατανομή των αγαθών «υπάρχει τώρα ένας τεράστιος στρατός για να ακολουθήσει την καθοδήγησή Του· σε κάθε χώρα εμφανίζονται, απαιτώντας δικαιοσύνη και ελευθερία». Είναι όλα τόσο σύμφωνα με το σχέδιο, ώστε λίγοι σήμερα μπορούν να αμφιβάλλουν πως κάποιο αόρατο χέρι, αυτό του Μαϊτρέια, καθοδηγεί τις εξωτερικές εξελίξεις³⁴.

Η επίσημη παγκόσμια εμφάνισή του θα γίνει σε μία συγκεκριμένη ημέρα στο μέλλον, την «Ημέρα της Ανακηρύξεως» (Day of Declaration), για να γνωρίσει όλη η υφήλιος την παρουσία του· η γνωστοποίηση αυτή είναι απαραίτητη, διότι αλλιώς ο «Διδάσκαλος» θα περνούσε εν πολλοίς απαρατήρητος³⁵.

Η παρουσία του νεοεμφανιζόμενου «Χριστού» θα γίνει αισθητή σε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους μέσω της τηλεοράσεως και του ραδιοφώνου, όπου θα προσκληθεί να μιλήσει σε παγκόσμια δορυφορική μετάδοση. Ο Μαϊτρέια στα ΜΜΕ δεν θα μιλήσει καθόλου, αλλά δια της μορφής του «τηλεπαθητικώς» θα απευθύνει στην ανθρωπότητα το μήνυμά του της δικαιοσύνης κ.λπ.: οι άνθρωποι θα καταλάβουν εσωτερικά το μήνυμά του στη γλώσσα τους και έτσι η ημέρα αυτή θα ομοιάζει με τη χριστιανική Πεντηκοστή. Σε όσους δεν έχουν πρόσβαση στα συγκεκριμένα ΜΜΕ, η «Ημέρα της Ανακηρύξεως» θα δηλωθεί με ιδιαίτερο αισθητό (και σωματικά) τρόπο, με μία «επισκίαση» (overshadowing), ένα «αγκάλιασμα». Έτσι ο «Χριστός» Μαϊτρέια θα πείσει ακόμη και τους «φουνταμενταλιστές» Χριστιανούς που θα επισκιάσει, ότι ο πραγματικός Χριστός, ο Παγκόσμιος Διδάσκαλος είναι ο ίδιος, και ότι είναι κοινός για όλους τους ανθρώπους, θρήσκους ή μη. Η παρουσία του θα συνοδευθεί από την εμφάνιση ιαματικών πηγών κατά εκατοντάδες χιλιάδες ανά τον κόσμο. Αυτά θα είναι και τα τρία σημεία της παρουσίας του³⁶ και η αρχή του έργου του.

Ο «Χριστός» δεν θα επιδώξει την ανάληψη πολιτικών - κυβερνητικών καθηκόντων όταν, όμως, ζητηθεί η συμβουλή του για δυσεπίλυτα προβλήματα, θα βοηθήσει τους υπευθύνους να τα επιλύσουν³⁷. Οι ηγέτες, πιεζόμενοι από τους λαούς, θα εφαρμόσουν τις συμβουλές του μετά από ένα παγκόσμιο οικονομικό

«κραχ» με αρχή την Ιαπωνία, το οποίο ο Μαϊτρέια έχει ήδη προΐδει³⁸. Άλλωστε έχει έλθει ήδη σε επικοινωνία με πολλούς ηγέτες και παράγοντες, η βοήθεια των οποίων θα ζητηθεί πριν την «Ημέρα της Ανακηρύξεως»³⁹.

Μετά την επιφανή παρουσία του ο Μαϊτρέια θα βοηθηθεί και από άλλους τρεις «Διδασκάλους», τον Κουτ Χουμί, τον Μορία και τον «Ιησού»⁴⁰ (άλλωστε πολλαχού των κειμένων η εμφάνιση του υδροχοϊκού «Χριστού» θεωρείται ως το επιστέγασμα της εμφάνισης των «Διδασκάλων», της «εξωτερίκευσης της Ιεραρχίας» [externalization of the Hierarchy]⁴¹). Επίσης θα βοηθηθεί από τα όντα που εμείς γνωρίζαμε ως τώρα ως εξωγήινους, οι οποίοι ωστόσο δεν είναι παρά αδελφοί μας στο διάστημα (Space Brothers) και οι οποίοι από τώρα φροντίζουν για τη διατήρηση της τροχιάς της γης και την αποσόβηση τρομερών οικολογικών καταστροφών⁴². Πλην αυτών, ο Μαϊτρέια θα συνοδεύεται και από το «Στρατό του Φωτός» (Army of Light), ένα «ουράνιο στρατό» αγγέλων (Devas) που θα βοηθήσει τη νίκη του έναντι του σκότους, στρατό αρχικώς άορατο στους ανθρώπους⁴³. Η παρουσία τους σημαίνει την έναρξη μιας νέας τάξεως (a new order) συνεργασίας αγγέλων και ανθρώπων με σκοπό τη θέωση⁴⁴.

Τα όντα αυτά του «φωτός», οι «Πρεσβύτεροι Αδελφοί» (Elder Brothers), ήδη φέρονται να λένουν δια των νεοεποχικών «μεσαζόντων» τους (κοινώς «μέντιουμ»):

«Εμείς, οι Πρεσβύτεροι Αδελφοί σας είμαστε εδώ·

έως τα αρχαία καταφύγια έχει προχωρήσει η κλήση:

"επιστρέψτε, επιστρέψτε· η ώρα έχει φθάσει!"·

γι' αυτό λίγοι κάθε φορά ακολουθούμε προς τα πίσω τα βήματά μας επιστρέφοντας μια ακόμη φορά στον κόσμο των ανθρώπων.

Ευχαρίστως το κάνουμε αυτό· ευχαρίστως δεχόμαστε την ευκαιρία να υπηρετήσουμε και να καλλιεργήσουμε.

Η χαρά μας είναι αμείωτη καθώς βλέπουμε μπροστά τον κόσμο, καλωσορίζοντας τη νέα σχέση με τους ανθρώπους.

Σε συνεργασία θα δημιουργήσουμε το ένδοξο μέλλον που περιμένει όλους τους ανθρώπους»⁴⁵.

Ο «Χριστός» Μαϊτρέια ισχυρίζεται ότι δεν θα χρησιμοποιήσει βία κατά των αντιπάλων του⁴⁶. ωστόσο σε άλλα σημεία τονίζεται πως μόνο δύο δυνατότητες έχουν οι άνθρωποι: αποδοχής του Μαϊτρέια ή παθητικής αναμονής των εξελίξεων⁴⁷. Το «Ξίφος της διχοτομήσεως» (Sword of Cleavage), που είναι η αγάπη του, θα επιφέρει στον κόσμο πόλωση μεταξύ όσων θα αποδεχθούν τη νέα κατάσταση, και όσων θα εμμείνουν στις παλαιές οδούς της διασπάσεως, που αναπόφευκτα οδηγούν τον κόσμο στο χάος⁴⁸. Την επικράτηση έναντι των «Δυνάμεων του Σκότους» του παλαιού πολιτισμού θα την επιτύχουν οι «Δυνάμεις του Φωτός»⁴⁹. Ο Μαϊτρέια θα επιφέρει όσο το δυνατόν λιγότερη ρήξη⁵⁰. «Πολλοί θα με αποδεχθούν, αλλά όχι όλοι. Ωστόσο, ο Στρατός μου του Φωτός οπωσδήποτε θα θριαμβεύσει», φέρεται να λέγει ο Μαϊτρέια⁵¹. Και αυτό, βέβαια, «πάρτε το όπως θέλετε», θα συμπληρώναμε εμείς, έχοντας ιδιαίτερα υπ' όψιν ότι οι εμμένοντες στα παλαιά σχήματα θεωρούνται από τους νεοεποχίτες ως «αίτιοι συνεχών διαιρέσεων»⁵² και «ο χριστιανικός ολοκληρωτισμός» ως «ο τελευταίος που θα εκλείψει»⁵³. Άλλωστε, «κακό» ονομάζεται από τη Νέα Εποχή ό,τι αντίκειται στην εξελικτική διαδικασία αποπνευματώσεως της ύλης.

Το κράτος του Μαϊτρέια θα επιδείξει πρωτίστως **μέριμνα για την αντιμετώπιση της πείνας παγκοσμίως**, μέσω της ίσης κατανομής τροφίμων, και αμέσως μετά για την **αντιμετώπιση των οικολογικών καταστροφών**. Τη επιστασία των Ηνωμένων Εθνών, που θα αποτελέσουν την ενιαία κυβέρνηση όλου του κόσμου⁵⁴, η διανομή των τροφίμων θα γίνεται με ένα παγκοσμίου ισχύος σύστημα ανταλλαγής αγαθών, που θα αντικαταστήσει το παρόν οικονομικό σύστημα, παρά τις αντιδράσεις μερικών τωρινών προνομιούχων, οι οποίοι θα παραμεριστούν⁵⁵. Οι άνθρωποι δια της διαπιστώσεως ότι και η ίδια η γη, όπως και οι ίδιοι οι άνθρωποι (αλλά και κάθε άλλο ον) είναι «Θεός», θα συνειδητοποιήσουν την άρρηκτη σχέση τους με τη «Μητέρα» γη (the Great Mother of all). Αυτή δε, με

τη σειρά της, θα αποκαλύψει στους ανθρώπους τους μυστικούς της νόμους, με τους οποίους ο άνθρωπος θα αποδειχθεί Θεός⁵⁶.

Η εγκληματικότητα θα εξαφανισθεί: δια της νέας «τεχνολογίας του φωτός», μόλις κάποιος αποπειραθεί να διαπράξει έγκλημα, θα «παγώνει» στη θέση του από τα μέσα ελέγχου· η τρομοκρατία θα εξαφανισθεί, διότι οι τρομοκράτες δεν θα έχουν που να κρυφθούν⁵⁷. Ο Μαϊτρέια έχει ήδη συμβάλει στην αύξηση της θερμοκρασίας της γης: όταν δε αναλάβει την αποκατάσταση της ισορροπίας στον κόσμο δια της ειδικής προς τούτο ενέργειας (equilibrium) που έχει λάβει από τον Αβατάρ της Συνθέσεως, τότε θα είναι πέραν πάσης προσδοκίας η αύξηση της παραγωγής τροφίμων στον πλανήτη⁵⁸.

Η παραμονή του Μαϊτρέια στον κόσμο θα διαρκέσει καθ' όλη την εποχή του Υδροχόου, για τα επόμενα 2.500 χρόνια⁵⁹. Σταδιακώς θα αποκαλύπτει στην ανθρωπότητα διάφορες αλήθειες, αρχίζοντας από αυτές της ενότητας των ανθρώπων, της ψυχής, του διαμοιρασμού των αγαθών, του νόμου της αιτίας και του αποτελέσματος (δηλ. του κάρμα), της μετενσαρκώσεως, της αθωότητας⁶⁰. Κάποτε θα φύγει από τη γη για να επιστρέψει στο τέλος του εβδόμου «κοσμικού κύκλου», ως ανώτερος, «κοσμικός Μαϊτρέια»⁶¹.

Τον Μαϊτρέια, επειδή έχει την ικανότητα να εμφανίζεται και να εξαφανίζεται από το πουθενά, δεν μπορεί κανείς επ' ουδενί να τον βλάψει και βέβαια να τον θανατώσει⁶². Άλλωστε «ως Χριστός» έχει διέλθει ήδη δια του «μαθητού του Ιησού» τον «τέταρτο βαθμό μύσεως» δηλ, την αυτοθυσία, τη σταύρωση.

4. Μαϊτρέια και Πάπας: «Διδάσκαλος και Υπηρέτης»

Εξόχως ενδιαφέρουσα, όμως, και παρά πάσαν προσδοκίαν είναι η αποκάλυψη των νεοεποχικών του Μπέντζαμιν Κρεμ για τον αναμενόμενο από αυτούς ρόλο του παπικού θεσμού στην προετοιμασία του ερχομού του Μαϊτρέια.

Οι νεοεποχίτες διακρίνουν, όπως είπαμε, το πρόσωπο του Χριστού (Μαϊτρέια) από αυτό του ιστορικού Ιησού από τη Ναζαρέτ. Ο άνθρωπος Ιησούς υπήρξε -κατ' αυτούς- η μετενσάρκωση του Ιησού του Ναυή, του Ησαΐα και του Ιησού που αναφέρεται στον Προφήτη Ζαχαρία⁶³, και δέχθηκε την «επισκίαση» (overshadowing) του Χριστού Μαϊτρέια κατά τη βάπτισή του στον Ιορδάνη⁶⁴. Μετά τη σταύρωσή του μετενσαρκώθηκε στον Απολλώνιο Τυανέα⁶⁵, οπότε και κατέστη «Διδάσκαλος» (Master Jesus) και μετέβη στις Ινδίες. Τα τελευταία 600 χρόνια είναι μετενσαρκωμένος σε σώμα Συρίου, και ζει στη Ρώμη από το 1984. Ανήκει στην «Πνευματική Ιεραρχία» (Spiritual Hierarchy) και δεν είναι παρά μαθητής και βοηθός του «Χριστού» Μαϊτρέια⁶⁶.

Η διοχέτευση στο Διαδίκτυο ενός νέου αρχείου το Φεβρουάριο του 2000 και ενός άλλου τον Απρίλιο του 2001 συμπλήρωσαν το μέχρι τότε πορτραίτο του «Ιησού»: το πρώτο άρθρο, του Aart Jurriaanse, για τη σωτηρία της Δύσεως από τον «Διδάσκαλο Ιησού» λέγει τα εξής: «Όλο αυτό είναι η ευθύνη του Διδασκάλου Ιησού -και, τί έργο! Όμως δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπάρχει πρόοδος και ελπίζει [ο «Ιησούς»] να έχει μεγαλύτερη επιτυχία μέσω μιας νέας προσέγγισης από τις Χριστιανικές Εκκλησίες, ανοίγοντας το δρόμο επίσης στην Ευρώπη και την Αμερική για την επιστροφή του Χριστού. Προβλέπεται ότι ο **Διδάσκαλος Ιησούς θα καταλάβει ακόμη το θρόνο του Πάπα Ρώμης και ότι από τη θέση εκείνη θα έχει τότε τη δυνατότητα να επανεμπνεύσει και να επαναπροσανατολίσει όλο το πεδίο της Χριστιανικής θρησκείας, εκτρέποντάς την από τις παρούσες πολιτικές και κοσμικές της τάσεις, προς μία περισσότερο πνευματική προσέγγιση**»⁶⁷.

Στο δεύτερο άρθρο, ο ίδιος ο Μπ. Κρεμ επιβεβαιώνει τα λόγια του Jurriaanse: «Τώρα ζει [ο Ιησούς] σε σώμα Συρίου, που είναι ηλικίας περίπου 600 ετών, και έχει τη βάση του στη Ρώμη. Έχει, τα τελευταία 2000 χρόνια, εργασθεί σε στενώτατη σχέση με το Χριστό, σώζοντας το χρόνο και την ενέργειά του, όπου δυνατόν, και έχει να κάνει ειδική δουλειά με τις Χριστιανικές Εκκλησίες. Είναι ένας από τους Διδασκάλους που πολύ σύντομα θα επιστρέψουν σε εξωτερική εργασία στον κόσμο, αναλαμβάνοντας το θρόνο του Αγ. Πέτρου στη Ρώμη. **Θα προσπαθήσει να μεταμορφώσει τις Χρ. Εκκλησίες, τόσο ώστε να είναι**

αρκετά "εύκαμπτες" στο να ανταποκριθούν ορθώς στη νέα πραγματικότητα που θα δημιουργήσει η επιστροφή του Χριστού και των Διδασκάλων»⁶⁸.

Ο «Ιησούς», ο οποίος έχει ήδη καθοδηγήσει πολλούς θεολόγους και κληρικούς κάθε ομολογίας στο ενδεδειγμένο μονοπάτι⁶⁹ του «εσωτερισμού», θα παραμείνει στο πλευρό του Μαϊτρεία μετά την παγκόσμια ανακήρυξη του τελευταίου, συνεργαζόμενος με αυτόν και φανερώνοντας ότι είναι μαθητής του Μαϊτρεία, δίνοντας στο Ευαγγέλιο τη «σωστή», αποκρυφιστική του ερμηνεία⁷⁰. Εις το εξής, στη Νέα Εποχή, χάρις στην παρουσία του ίδιου του Μαϊτρεία **δεν θα χρειάζονται οι θεολόγοι και οι ιερείς για να ερμηνεύουν ή να παρερμηνεύουν τις διδασκαλίες του**⁷¹.

Η προσδοκία αυτή των νεοεποχιτών έχει την αφετηρία της στην περιθρησκείας αντίληψη της Νέας Εποχής, αντίληψη κληρονομημένη από τον ποικιλόμορφο γνωστικισμό, τον αποκρυφισμό (occultism), την Καββάλα (εβραϊκό αποκρυφισμό) τον Ελευθεροτεκτονισμό (Μασονία), τη Θεοσοφία και κάθε είδους «εσωτερισμό» (δηλ. τη γνώση των «μυστικών δυνάμεων» του ορατού και αοράτου κόσμου). Βάσει της αντιλήψεως αυτής όλες οι θρησκείες έχουν κοινό πυρήνα, κεκρυμμένο από τους απλούς πιστούς και διακριτό μόνον από τους μεμυημένους στη «γνώση». Ο πυρήνας αυτός είναι, όπως είδαμε -κατά τους νεογνωστικούς της Ν. Εποχής- η διδασκαλία ότι ο άνθρωπος είναι εκ φύσεως Θεός, «σπινθήρ της Θεότητας» και ότι πρέπει να θέσει σε ενέργεια τις μυστικές θεϊκές του δυνάμεις. Η διδασκαλία των διαφόρων «Διδασκάλων» - ιδρυτών των θρησκειών παρανοήθηκε από τους οπαδούς τους, **οι οποίοι μόνον λόγω της παρανοήσεως αυτής αντιμάχονται οι μιν τους δε**⁷².

Σκοπός, λοιπόν, του Μαϊτρεία και των λοιπών "Διδασκάλων" δεν είναι η κατάργηση των θρησκειών, αλλ' η εκ νέου νοηματοδότησή τους και η ανάδειξη του κοινού τους νοήματος: έτσι θα προκύψει αναπόφευκτα μια ενιαία Παγκόσμια Θρησκεία (One World Religion)⁷³, με ναούς πυραμιδοειδείς (τετραεδρικούς)⁷⁴. Σημαντικό ρόλο, λοιπόν, αναμένεται να παίξει εδώ ο θεσμός του Πάπα, ως καθοδηγητού της διεσπασμένης Χριστιανοσύνης Δύσεως και Ανατολής προς την ενοποίηση (περιβεβλημένου, σημειώνουμε εμείς, την ισχύ του «αλαθήτου»). Άλλωστε και ο Μαϊτρεία, μετά την ημέρα της παγκόσμιας ανακηρύξεώς του, θα κάνει σειρά ταξιδιών ανά τον κόσμο κατά τα πρότυπα του Πάπα, με σκοπό να γίνει εγγύθεν γνωστός στους διάφορους λαούς⁷⁵. Επισκεπτόμενος τους ναούς που θα στήσει ο ίδιος, ο Μαϊτρεία θα μυήσει τους δεκτικούς της διδασκαλίας του στην πραγματικότητα που ο ίδιος φέρει. Οι Εκκλησίες, τα τζαμιά και οι άλλοι ναοί θα είναι κοινοί τόποι προσευχής όλων⁷⁶.

Ο Κρεμ ισχυρίζεται ότι έχει ήδη έλθει εις γνώση αξιωματούχων του Βατικανού η επί γης παρουσία του «Χριστού», δύο δε Καρδινάλιοι, μέλη της Κουρίας, της περί τον Πάπα Συνόδου, είναι οπαδοί του «Χριστού» Μαϊτρεία. Για το θέμα αυτό κληρικός του Βατικανού, επίσης οπαδός του Μαϊτρεία, έδωσε συνέντευξη στο περιοδικό National Examiner, τις απόψεις του οποίου το Βατικανό ωστόσο αρνήθηκε. Πάντως μετά την ημέρα της Διακηρύξεως ο Κρεμ ευελπιστεί πως ο Πάπας θα είναι στενός συνεργάτης του «Διδασκάλου Ιησού»⁷⁷. Ωστόσο οι ορθόδοξοι Χριστιανοί ηγέτες (εννοεί μάλλον τους συντηρητικούς⁷⁸ κάθε ομολογίας) είναι οι τελευταίοι που θα αποδεχθούν το Μαϊτρεία: ο οποίος δεν είναι ο Υιός του Θεού, αλλά ο «Μεγάλος Αδελφός» της ανθρωπότητας⁷⁹.

Πέραν των ανωτέρω φημών και μόνον η γνωστή τοις πάσι πρωτοβουλία της «Αγίας Έδρας» στην προώθηση του διαθρησκειακού διαλόγου και τις συμπροσευχές με βουδδιστές και μουσουλμάνους, είναι εκείνη που δείχνει ότι ίσως οι προσδοκίες των νεοεποχιτών για το μελλοντικό ρόλο του Βατικανού στην προώθηση της Πανθρησκείας, της τόσο ευνοϊκής για την ανάρρηση οποιουδήποτε «Μαϊτρεία», να μην είναι και τόσο ουτοπικές.

5. Διαστροφή των προειδοποιήσεων της Αγίας Γραφής

Βάσει όσων εκτέθηκαν μόλις και είναι ανάγκη να πει κανείς ότι δεν υπάρχει σημείο του λόγου του Θεού, της διδασκαλίας της Εκκλησίας, που να έχει μείνει

άθικτο από τις πλάνες της Νέας Εποχής. Η θεολογική αναίρεση των πλανών αυτών θα απαιτούσε σύνοψη σύνολης της αντιγνωστικής και αντινεστοριανικής θεολογικής γραμματείας.

Πάντως πρέπει να επισημάνουμε εν προκειμένω ότι ο Μαϊτρέια δια των «μυστών» του διαστρεβλώνει πάρα πολλές έννοιες που εδώ και αιώνες διατηρούσαν στο χριστιανικό κόσμο την ενθύμηση της τελικής αποστασίας των εσχάτων χρόνων· χαρακτηριστικές διαστρεβλώσεις είναι και οι εξής: Ο σατανάς δεν υπάρχει ως οντότητα, ως πρόσωπο· είναι η προσωποποίηση του κακού που ενυπάρχει μέσα μας. **Η έννοια του εωσφόρου (Lucifer) είναι θετική:** συμβολίζει, όπως λέει και το όνομα, τη μετάδοση φωτός⁸⁰. Άλλωστε πρέπει να σημειώσουμε ότι πολλαχού στα κείμενά τους η Νέα Εποχή ονομάζεται «Εποχή του Φωτός» (ακόμη βλ. τεχνολογία του φωτός, δυνάμεις του φωτός κ.ά.)⁸¹.

Οι «μύστες» διαστρεβλώνουν επίσης την περί Αντιχρίστου χριστιανική αντίληψη λέγοντας πως ο Αντίχριστος δεν είναι συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά καταστροφική ενέργεια της θελήσεως του Θεού που ετοιμάζει επίτηδες το έδαφος πριν από κάθε αστρολογική εποχή, καταστρέφοντας τις παλιές συνθήκες. Την ενέργεια του Αντιχρίστου πριν το Χριστιανισμό («εποχή του ιχθύος» κατά την Νέα Εποχή) ενσάρκωσε ο Νέρων και πριν τον Μαϊτρέια ο Χίτλερ· συνεπώς δεν πρέπει να αναμένουμε άλλον Αντίχριστο τουλάχιστον για τα επόμενα 3.000 χρόνια⁸².

Τέλος, η προσπάθεια απόδοσης του αριθμού 666 σε κάποιον μελλοντικό τύραννο είναι κατ' αυτούς εσφαλμένη, διότι ο 666 αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στον Αυτοκράτορα Νέρωνα⁸³. Η άποψη αυτή των νεοεποχιτών δεν μας ξενίζει, διότι ήδη πριν δεκαετίες η «πνευματική μητέρα» όλων των νεοεποχιτών Αλίκη Μπέιλυ προπαγάνδιζε πως ο 666 είναι αριθμός με ιερές ιδιότητες και ότι η συχνή χρήση του επιταχύνει την έλευση της Νέας Έποχης⁸⁴.

Πολλές διαστρεβλώσεις της Αγίας Γραφής και των Προφητειών περί Β' Παρουσίας περιέχουν τα κείμενα του πρώην μεθοδιστή πάστορα και πλέον νεοεποχίτη προπαγανδιστή Howard Ray Carey⁸⁵.

6. Επισημάνσεις βάσει της εκκλησιαστικής Παραδόσεως

Αναγκαστικώς συνοψίζοντας σε τεράστιο βαθμό τόσο τεράστια θέματα εκθέτουμε μόνον υποτυπωδώς μερικά σημεία για την έλευση του Αντιχρίστου από την εκκλησιαστική μας Παράδοση, αρκούμενοι μόνο στις κυριότερες μαρτυρίες⁸⁶.

Η πρώτη προειδοποίηση για τον ερχομό του προσώπου του Αντιχρίστου προέρχεται από τα ίδια τα χείλη του Κυρίου Ιησού, σε ένα σημείο του Κατά Ιωάννην Ευαγγελίου, του οποίου η σημασία για το θέμα μας λίγο γίνεται αντιληπτή εκ πρώτης όψεως. Ο Κύριος παραπονούμενος για την εναντίον του δυσπιστία των Ιουδαίων αποκαλύπτει πως, ενώ τον Ίδιο δεν τον παραδέχθηκαν οι Ιουδαίοι, μολοντί ήλθε εν τω ονόματι του Πατρός, θα αποδεχθούν κάποιον που θα έλθει φέροντας το δικό του, ιδιαίτερο όνομα ως εχέγγυο του έργου του: «Εγώ ελήλυθα εν τω ονόματι του Πατρός μου, και ου λαμβάνετέ με· εάν άλλος έλθη εν τω ονόματι τω ιδίω, εκείνον λήψεσθε»⁸⁷. Εδώ σημειώνουμε ότι κάποιος, που θα γίνει αποδεκτός από τους Ιουδαίους ως ο Μεσσίας τους, δεν θα έλθει ως απεσταλμένος του Θεού Πατρός, αλλ' ως αυτοδύναμος σωτήρας· επίσης, το ότι η αιτία της απιστίας των Ιουδαίων προς τον αληθινό Χριστό, κατά τα αμέσως επόμενα λόγια του Κυρίου, είναι η αγάπη τους προς την ανθρώπινη δόξα και όχι τη δόξα που δίνει ο Θεός⁸⁸.

Στην ιδιαίτερη ερώτηση των μαθητών για τα σημεία των εσχάτων χρόνων, ο Κύριος παρέσχε μια σειρά σημείων για την έλευση του Αντιχρίστου τα οποία, σύμφωνα με τους συνοπτικούς Ευαγγελιστές⁸⁹ και κατά την παράθεση του Αγίου Κυρίλλου Ιεροσολύμων είναι τα εξής: α) η εμφάνιση πολλών ψευδών «Χριστών», β) η διεξαγωγή πολέμων γ) η εξάπλωση επιδημιών και πείνας, σεισμών και δυσμενών καιρικών συνθηκών («φόβητρα απ' ουρανού και μεγάλοι χειμώνες»⁹⁰), δ) η πλήθυνση των σκανδάλων, του μίσους, τηςμισαδελφίας και γενικώς η ψύχρανση της αγάπης, ε) η διάδοση του Ευαγγελίου σ' όλα τα έθνη. Μετά από όλα αυτά θα φανεί «το βδέλυγμα της ερημώσεως εν τόπω αγίω» και θα διαφημιστεί

κάποιος επίγειος «Χριστός»⁹¹. Αλλά ο Χριστός μας προειδοποιεί: «Τότε, εάν σας πει κανείς: "Να, εδώ είναι ο Χριστός" ή "Εκεί" μη τον πιστέψετε. Διότι θα εμφανισθούν ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήτες και θα κάνουν θαύματα μεγάλα και τέρατα, ώστε να πλανήσουν, ει δυνατόν, και τους εκλεκτούς. Ιδού, σας τα προείπα. Εάν σας πουν, "Να, είναι στην έρημο", μη πηγαίνετε, "Να, είναι στα απόμερα δωμάτια", μη πιστέψετε. Διότι, όπως η αστραπή βγαίνει από την ανατολή και φαίνεται ως τη δύση, έτσι θα είναι και η έλευση του Υιού του ανθρώπου»⁹².

Ο Απόστολος Παύλος σημειώνει ακόμη μερικά «προσωπογραφικά» του Αντιχρίστου στοιχεία, διευκρινίζοντας στους πρώτους Θεσσαλονικείς Χριστιανούς τι θα προηγηθεί απαραίτητως της Β' Παρουσίας: τα στοιχεία αυτά, στους στίχους 1-12 του β' κεφαλαίου της Β' Θεσ. είναι τα εξής: α) ότι της Β' Παρουσίας του Χριστού, θα προηγηθεί η αποστασία από το Θεό και έπειτα η φανέρωση του «ανθρώπου της ανομίας», του «υιού της απωλείας», β) πως ο άνθρωπος αυτός θα ανυψώσει τον εαυτό του πάνω από κάθε θεό και κάθε ιερό («σέβασμα»), προσπαθώντας να αποδείξει ότι είναι Θεός, γ) ότι αυτός ο άνθρωπος θα θέσει τον εαυτό του στη θέση του Θεού μέσα στο ναό του Θεού⁹³, δ) πως υπάρχει κάτι που παρεμποδίζει την πραγματοποίηση όλων αυτών, μολονότι «το μυστήριο της ανομίας ήδη ενεργείται» ακόμη και κατ' εκείνον τον καιρό· τέλος, ε) ότι ο άνθρωπος της απωλείας, ο Αντίχριστος, θα κάνει με τη δύναμη του Σατανά κάθε είδους θαύμα (δυνάμεις, σημεία και τέρατα ψεύδους), παρασύροντας όμως, με τη συγκατάβαση του Θεού, μόνον αυτούς που δεν θέλουν να σωθούν, ώστε να κατακριθούν εκείνοι για το ότι αγάπησαν το ψεύδος, διότι θα είναι αναπολόγητοι (όπως έχουμε εξηγήσει στην αρχή)⁹⁴.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, όπως και άλλοι ερμηνευτές (Άγιος Ειρηναίος, Τερτυλλιανός, Λακτάντιος, Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός, Θεοφύλακτος, Ζιγαβηνός), συμφωνούν πως «το κατέχον» που εμποδίζει την έλευση του Αντιχρίστου είναι η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία· είναι η κατάλυσή της εκείνη που θα σημάνει την ανάδειξη του Αντιχρίστου. Λιγότερο διαδεδομένες είναι οι απόψεις ότι το «κατέχον» είναι το όριο που έχει θέσει ο Θεός (Θεόδωρος Μοψουεστίας, Θεοδώρητος Κύρου, Μέγας Φώτιος), η μη ολοκλήρωση του ευαγγελισμού των εθνών (Θεοδώρητος) ή το Άγιον Πνεύμα (Σευηριανός)⁹⁵.

Ο Θεόδωρος επίσκοπος Μοψουεστίας επισημαίνει εν προκειμένω εύστοχα ότι ο διάβολος δημιούργησε τις αιρέσεις και τις θρησκείες ως μία σκαλωσιά επί της οποίας θα οικοδομήσει μια «αψίδα», τη λατρεία του, στο πρόσωπο του Αντιχρίστου. Όταν θα οικοδομηθεί η λατρεία αυτή, η σκαλωσιά θα είναι άχρηστη, οπότε και ο Αντίχριστος θα καταργήσει τις αιρέσεις και τις θρησκείες, κάθε «θεό» και «σέβασμα», ώστε να καθιερώσει φανερά τη δική του λατρεία, ως «αψίδα» που στήθηκε πάνω στις, άχρηστες πια, αυτές σκαλωσιές⁹⁶.

Η Αποκάλυψη, όμως, [του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου](#) (95 μ.Χ.) είναι το βιβλίο της Καινής Διαθήκης, όπου κατ' εξοχήν μπορεί κανείς να επισημάνει θετικά σημεία για τη δράση του Αντιχρίστου, βάσει των ερμηνευτών⁹⁷.

Το 13ο κεφάλαιο της Αποκαλύψεως, όπου περιγράφονται εκτενέστερα όσα και ο Προφήτης Δανιήλ είχε προείπει⁹⁸, κάνει λόγο για δύο θηρία, ένα αναδυόμενο από τη θάλασσα, η οποία υποδηλώνει τα έθνη ή τον ταραχώδη και άστατο βίο⁹⁹, και ένα προερχόμενο από τη γη, το οποίο ταυτίζεται με τον ψευδοπροφήτη που αναφέρεται αργότερα¹⁰⁰, έχει δε ρόλο επικουρικό προς το πρώτο. Στο πρώτο θηρίο, που ταυτίζεται από όλους τους ερμηνευτές με τον Αντίχριστο, ο δράκων, ο Σατανάς, «έδωκεν την δύναμιν αυτού και τον θρόνον αυτού και εξουσίαν μεγάλην». Εν συνεχεία αναφέρεται πως θα αναζωογονηθεί μία από τις επτά κεφαλές του από θανατηφόρο πληγή (ίσως αναστήσει κάποιον συνεργάτη του ή νοείται η επαναστάση της Ρωμ. Αυτοκρατορίας ενωμένης¹⁰¹), πως θα προκαλέσει γι' αυτό το θαυμασμό όλης της γης και ότι πολεμώντας τους πιστούς θα τους νικήσει· ακόμη ότι θα βλασφημήσει το Θεό και τους Αγίους και πως θα τον προσκυνήσει όλη η γη πλην όσων είναι γραμμένοι στη Βίβλο της ζωής. Το δεύτερο θηρίο, ο ψευδοπροφήτης, έχοντας δύο κέρατα ομοιάζει με αρνίο, αλλά λαλεί λόγια σατανικά («και ελάλει ως δράκων»): βάσει της δυνάμεως του πρώτου θηρίου πλανά όλη τη γη, με πρωτοφανή θαύματα, ώστε να προσκυνήσει η οικουμένη τον

Αντίχριστο, το εκ της θαλάσσης θηρίο· επίσης πείθει να φτιάξουν εικόνα στο πρώτο θηρίο, η οποία δια, πνεύματος» (εν. πονηρού πνεύματος¹⁰²), τρόπον τινα ζωντανεύει και ομιλεί. Όσοι δεν προσκυνούν την εικόνα αυτή θανατώνονται, ενώ δικαίωμα σε αγοραπωλησίες μπορούν να έχουν μόνον όσοι άνθρωποι κάθε τάξεως δεχθούν στο δεξί χέρι ή στο μέτωπο το χάραγμα, το όνομα του θηρίου ή τον αριθμό του ονόματός του· ο αριθμός του ονόματος του θηρίου είναι «αριθμός ανθρώπου» είναι χξς' (666)¹⁰³. Σε άλλο σημείο η Αποκάλυψη παρουσιάζει τους δέκα βασιλείς που θα συμμαχήσουν με το θηρίο να του προσφέρουν συμφώνων γνώμη την εξουσία και τη δύναμή τους¹⁰⁴. Η εξουσία του Σατανά κατά την περίοδο αυτή παραβάλλεται με αυτήν που είχε πριν το σωτηριώδες έργο του Κυρίου· έτσι ο Δράκων, που δέθηκε για 1000 έτη στην άβυσσο για να μη πλανά τα έθνη (κατά την επί γης εμπολίτευση της Εκκλησίας), θα λυθεί προς το τέλος της ιστορίας, και ανερχόμενος από την άβυσσο θα συναγάγει τα έθνη σε πόλεμο κατά της Εκκλησίας¹⁰⁵. Της τυραννίας του θηρίου θα προηγηθεί κήρυγμα μετανοίας από δύο προφήτες και μάρτυρες, οι οποίοι θα θανατωθούν από το θηρίο¹⁰⁶. Σημειωτέα η κοινή σε όλους τους ερμηνευτές άποψη πως το δεύτερο θηρίο, ο ψευδοπροφήτης, είναι φορέας εξουσίας πνευματικής και μάλιστα ιερατικής¹⁰⁷: ακόμη, το ότι η εικόνα του θηρίου θα προσκυνείται σε όλη τη γη, όπως προκύπτει από το ίδιο το κείμενο.

Πέραν των ιερών κειμένων της Αγίας Γραφής, οι Άγιοι Πατέρες κατέγραψαν σε λόγους τους πολλά στοιχεία για τον Αντίχριστο, τα οποία είτε αποτελούν θεϊκή αποκάλυψη που οι ίδιοι οι Άγιοι δέχθηκαν, είτε προγενέστερες προφορικές παραδόσεις και ερμηνείες γραφικών χωρίων. Παραθέτουμε μερικές ενδεικτικές μαρτυρίες ελαχίστων Πατέρων.

Υπό το όνομα του Αγίου Ιππολύτου Ρώμης, (170-236 μ.Χ.) φέρονται δύο λόγοι κυρίως σχετικοί με το θέμα μας, οι Περί Χριστού και Αντιχρίστου και Περί της συντελείας του κόσμου¹⁰⁸. Ο δεύτερος εξ αυτών είναι ψευδεπίγραφος, δημιούργημα του 7ου αι., διασκευή του αυθεντικού πρώτου λόγου με πρόσμειξη στοιχείων [από τα έργα του Οσίου Εφραίμ](#)¹⁰⁹.

Ο Άγιος Ιππόλυτος, το γνήσιο έργο του οποίου αποτελείται σχεδόν από συνθετική παρουσίαση όλων των χωρίων της Αγίας Γραφής που αναφέρονται στον Αντίχριστο, εντοπίζει (όπως νωρίτερα και ο Άγιος Ειρηναίος επίσκοπος Λουγδούνου) την καταγωγή του Αντιχρίστου στην εβραϊκή φυλή του Δαν¹¹⁰.

Στο ψευδεπίγραφο έργο *Περί* της συντελείας του κόσμου σημειώσαμε την καταγραφή δύο ακόμη στοιχείων: ο Αντίχριστος αρχικώς θα αρνείται επιμόνως να αναλάβει τη βασιλεία όλων των ανθρώπων, μέχρις ότου δια της συνεχούς επιμονής αυτών θα δεχθεί· ακόμη ότι δια των φερεφώνων του (ανθρώπων και δαιμόνων, ίσως δε και ανθρωπόμορφων δαιμόνων)¹¹¹ θα διαφημίζει πως μπορεί να παράσχει τρόφιμα στους ανθρώπους, διότι η γη και η θάλασσα θα υπακούν σ' αυτόν: «δεύτε πάντες θεάσασθαι την ισχύν της δυνάμεως αυτού· ιδού γαρ υμίν και σίτον παρέξει και οίνον υμίν χαρίσεται και πλούτον πολυτελή και αξίας μεγάλας. Τω γαρ κελεύσματι αυτού πάσα η γη και θάλαττα υπακούει»¹¹².

[Ο Όσιος Εφραίμ ο Σύρος](#) (306-373 μ.Χ.) έχει γράψει μεταξύ πολλών άλλων θαυμασίων λόγων και τέσσερις αναφερόμενους μεταξύ άλλων και στον Αντίχριστο¹¹³: από την εκτενή παρουσίαση όσων θα συμβούν τότε, ερμηνεύουμε τα εξής, κοινά και σε πολλούς άλλους Πατέρες:

Ο Αντίχριστος θα φαίνεται κατ' αρχήν υπερβολικά ενάρτετος, ταπεινός, ήσυχος, δίκαιος, θα μισεί τα είδωλα και τη δωροληψία, θα είναι ευσεβής, αγαθός, φιλόπτωχος, όμορφος, ατάραχος, χαρούμενος προς όλους, πράος, τιμώντας υπερβολικά τους Ιουδαίους· τόσο ώστε οι λαοί θα του προσφέρουν μόνον τους την εξουσία, ως στον καταλληλότερο, αυτός δε, άμα τη αναλήψει της εξουσίας, θα νικήσει τρεις μεγάλους βασιλείς και θα παρουσιάσει αμέσως τον ακριβώς αντίθετο, αληθινό του χαρακτήρα, αλλαζονικό, σκληρό, κ.ο.κ.¹¹⁴.

Ο Δράκων, όπως ονομάζεται από τον Όσιο Εφραίμ ο Αντίχριστος, θα «βάλει μέσα στις καρδιές των ανθρώπων δειλία και αμέλεια και φοβερή απιστία» και θα κάνει «θαύματα και τερατουργίες και φοβερά φαινόμενα, ώστε, αν μπορέσει, να πλανήσει ακόμη και τους εκλεκτούς, και να εξαπατήσει όλους με τα ψεύτικα θαύματα και τις φανταστικές τερατουργίες που θα γίνουν απ' αυτόν»¹¹⁵. Θα

περπατά πάνω στη θάλασσα, θα μετακινεί φαινομενικώς βουνά, θα συγκεντρώσει γύρω του πουλιά και ερπετά¹¹⁶.

Ο Αντίχριστος «θα παρουσιάζει τον εαυτό του, σαν θεό, με φοβερές φαντασίες, να πετά στον αέρα, και όλους τους δαίμονες να είναι ψηλά στον αέρα, σαν άγγελοι, μπροστά στον τύραννο· διότι θα κραυγάζει με δύναμη, αλλάζοντας μορφές, προξενώντας αμέτρητο φόβο σε όλους τους ανθρώπους». Θα υπάρξει μεγάλη ταραχή στους λαούς, καθώς θα «έρχονται από τα πέρατα της γης για να δουν τον τύραννο»· πολλοί θα προσκυνούν ενώπιόν του και θα κραυγάζουν με τρόμο. «Εσύ είσαι ο Σωτήρας μας». Αφότου ο Αντίχριστος λάβει την εξουσία, «θα στείλει τους δαίμονες σε όλα τα πέρατα, για να κηρύξουν με παρρησία ότι "Εμφανίσθηκε μεγάλος βασιλιάς με δόξα· ελάτε να τον δείτε"». Τους πιστούς, που δεν θα τον προσκυνήσουν, θα τους καταδιώξει σε στεριά και θάλασσα, θα τους διαφυλάξει όμως ο Θεός, ως πατέρας φιλόστοργος.

Επειδή γνωρίζει πως τα ψευδή του θαύματα είναι ανίσχυρα έναντι της δυνάμεως του Σταυρού, θα θέσει ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη διανομή των τροφίμων τον χάραγμα του στο μέτωπο ή στο δεξί χέρι, με σκοπό να καταργήσει τη δύναμη του σημείου του Σταυρού και την ενίσχυση του Χριστού στους Χριστιανούς· πλην αυτής της μεθοδείας, του εξαναγκασμού δηλαδή προς το σφράγισμα δια της πείνας, θα επιδιώξει να εξαλειφθεί παντελώς η μνεία του ονόματος του Χριστού από τη γη¹¹⁷. Ο ίδιος δεν θα ανεχθεί ποτέ να προφέρει το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος¹¹⁸. Βοηθεί του στο έργο της σφραγίσεως και της διανομής των τροφών θα είναι κυβερνήτες που θα έχουν τοποθετηθεί απ' αυτόν¹¹⁸. Αυτό, βέβαια, προϋποθέτει ότι θα έχει απόλυτη εξουσία στη διακίνηση των αγαθών· ακόμη από το κείμενο γίνεται σαφές ότι το χάραγμα θα προηγηθεί των ψευτο-θαυμάτων του Αντιχρίστου, διότι όποιος Χριστιανός δεν έχει το χάραγμα δεν θα απατηθεί από τα θαύματα αυτά, όπως ρητώς αναφέρει ο Όσιος Εφραίμ.

Ο Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων (313-387 μ.Χ.) πέραν όσων ήδη είπαμε σημειώνει ότι ο διάβολος δημιούργησε τις διαιρέσεις των λαών για να γίνει εύκολα αποδεκτός ο Αντίχριστος, «προετοιμάζει γαρ ο διάβολος τα σχίσματα των λαών, ίνα ευπαράδεκτος γένηται ο ερχόμενος»· επίσης ότι ο Αντίχριστος θα αρπάξει τη ρωμαϊκή εξουσία δυνάμει της μαγικής του τέχνης, όταν θα βασιλεύουν ταυτόχρονα δέκα Ρωμαίοι βασιλείς σε δέκα διαφορετικά βασίλεια, νικώντας τρεις απ' αυτούς. Ο Αντίχριστος θα ξεγελάσει τους Ιουδαίους υποκρινόμενος το Μεσσία, τους δε εθνικούς με τα «θαύματά» του· επειδή ο Αντίχριστος θα είναι φοβερός αντίπαλος, ο Κύριος συμβούλευσε όσους Χριστιανούς είναι αδύναμοι για το μαρτύριο να καταφύγουν εις τα όρη¹²⁰. η βασιλεία του θα διαρκέσει μόνο τριάμισυ χρόνια, όπως άλλωστε έχει γραφεί και στην προφητεία του Δανιήλ¹²¹. Θα ανοικοδομήσει τον κατεστραμμένο Ναό του Σολομώντος, όπου και θα ενθρονισθεί (όχι βέβαια στο Ναό της Αναστάσεως)

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός (680 - 784 μ.Χ.) συμπεριέλαβε στη «Δογματική» του, δηλ. στο έργο «Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως» μικρό κεφάλαιο αναφερόμενο στο πρόσωπο του Αντιχρίστου. Στο κεφάλαιο αυτό τονίζει μεταξύ άλλων πως προϋπόθεση για την έλευσή του είναι η κήρυξη του Ευαγγελίου σε όλα τα έθνη· ο Αντίχριστος θα γεννηθεί από πορνεία και θα ανατραφεί κρυφά, θα εξεγερθεί ξαφνικά και θα καταλάβει την εξουσία («αιφνίδιον επανίσταται και ανταίρει και βασιλεύει»)· στην αρχή θα υποκρίνεται αγιότητα, αλλά μετά θα φανεί το κατά της Εκκλησίας μίσος του. Τα ψευδή θαύματά του θα εξαπατήσουν μόνον όσους έχουν σαθρή και αστήρικτη τη βάση της διανοίας τους. Θα ενθρονισθεί στο Ναό των Ιεροσολύμων, όχι το χριστιανικό, αλλά τον ιουδαϊκό. Θα αποσταλούν ο Ενώχ και ο Ηλίας ο Θεσβίτης για να κηρύξουν εναντίον του και θα θανατωθούν απ' αυτόν. Μετά θα ακολουθήσει η έλευση του Κυρίου από τον ουρανό. Και καταλήγει ο Άγιος Ιωάννης: «Λοιπόν κανείς ας μην περιμένει τον Κύριον να έλθει από τη γη, αλλά από τον ουρανό, όπως ο ίδιος μας εβεβαίωσε»¹²².

Τέλος αναφέρουμε ως πολύ χαρακτηριστικό αυτό που κατέγραψε, μεταξύ πολλών άλλων, ο Ανδρέας Καισαρείας (6ος αι.) στο υπόμνημά του στην

Αποκάλυψη, πως δηλ. ο Αντίχριστος θα προέρχεται από μέρη ανατολικά της περσικής γης¹²³.

Βεβαίως το περί Αντιχρίστου θέμα περιλαμβάνει και άλλες πολλές πτυχές, όπως αυτές εκδιπλώνονται στην Αγία Γραφή και στους Πατέρες: η τυραννική εξουσία του Αντιχρίστου, οι λυσσαλέοι διωγμοί του κατά της Εκκλησίας και η διάσωση πολλών πιστών δια της εντατικής προσευχής και μαρτυρικής αυτοεξορίας τους (και όχι βέβαια δια μαχητικής αντιστάσεως)¹²⁴, η αδυναμία του να σώσει τους προσκυνητές του από την πείνα και τις φυσικές καταστροφές που θα προκύψουν από την αποστασία τους από τον αληθινό Θεό, ο περιορισμός της τυραννίας του σε τριάμισυ χρόνια, όπως και η τελική και αιώνια απώλεια του ίδιου του Αντιχρίστου, του Σατανά, του ψευδοπροφήτη και όσων πείσθηκαν σ' αυτούς στη λίμνη πυρός, δεν μπορούν να παρουσιασθούν εδώ χάριν συντομίας, γι' αυτό και παραπέμπουμε στα ήδη μνημονευθέντα ιερά κείμενα.

Επίλογος

Εάν οι παραπάνω προσδοκίες των νεοεποχικών ερμηνευθούν βάσει μιας μη πιστευούσης λογικής, τότε θεωρούνται ουτοπικοί πόθοι επιδόξων κοσμοκρατόρων. Μετά από σύγκριση όμως όσων αυτοί λένουν περί του μέλλοντος καθεστώτος με τις προφητείες των Αγίων Αποστόλων και των Πατέρων, οδηγούμαστε σε δύο εκδοχές: **α) ή ότι οι νεοεποχίτες έχοντας διαβάσει τις χριστιανικές προφητείες προσπαθούν να τις φέρουν σε επαλήθευση (πράγμα μάλλον αδύνατο)**¹²⁵ **β) ή ότι οι προφητείες, οι οποίες εξηνέχθησαν εν Πνεύματι Αγίω, περιγράφουν τις σημερινές προετοιμασίες των οπαδών του Αντιχρίστου χιλιάδες χρόνια πριν, βάσει της αλάνθαστης άκτιστης προγνώσεως του Θεού, στην οποία μετέχουν οι προφητεύσαντες Προφήτες, Απόστολοι, Πατέρες.** Βέβαια, δεν γνωρίζουμε πότε τελικώς ο Θεός θα επιτρέψει την επιτυχία των σχεδιασμών τους, επιβάλλεται όμως ενημέρωση, πνευματική εγρήγορση και πνευματική αντίσταση: «Από όλους αυτούς που έχουν γνώση Θεού και σύνεση, αμέσως θα αναγνωρισθεί ο ερχομός του τυράννου: από εκείνους όμως που διαρκώς έχουν το νου τους σε βιωτικά πράγματα και ποθούν τα γήινα, δε θα είναι αυτό ευκολοδιάκριτο. Διότι αυτός που διαρκώς είναι δεμένος σε βιωτικά πράγματα, και αν ακόμη ακούσει, θα δείχνει απιστία: διότι αποφεύγει εκείνον που το λέει. Γι' αυτό το λόγο ενδυναμώνονται οι πιστοί να φύγουν, διότι απαρνήθηκαν όλη τη φροντίδα αυτής της ζωής»¹²⁶.

- 1. Β'. Θεσ. 2, 7.
- 2. Ανδρ. Θεοδώρου, Η περί Αντιχρίστου ιδέα (ά.τ.χ.), σ. 7.
- 3. Γεν. 3, 1-5.
- 4. Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Εισ το κατά Ιωάννην 41,1PG 59,236 «Όταν γαρ τον μεν απ' εκείνου [του Πατρός] λέγοντα απεστάλθαι μη δέχονται, τον δε μη ειδότα εκείνον, κομπάζοντα δε και λέγοντα εαυτόν είναι τον επί πάντων Θεόν μέλλωσι προσκυνείν, εϋδηλον ότι βασκανίας η διώξις ην και του μισείν τον Θεόν». Ο Αυτός, Εισ την Β' προς Θεσσαλονικείς 4, 1 PG 62, 487: «Όταν γαρ έλθη εκείνος... απορράψει το στόμα αυτοίς. Ει γαρ τω Χριστώ ου πιστεύεις, πολλώ μάλλον ουκ εχρήν τω Αντιχρίστω πιστεύσαι: εκείνος μεν γαρ έλεγε παρά του Πατρός πεπεμφθαι, ούτος δε τουναντίον».
- 5. M. Basilea Schlink, New Age from a biblical viewpoint, Evangelical Sisterhood of Mary, Great Britain 1988 (first English edition), σ. 7ε.
- 6. «Συγκριτική θρησκειολογία» (comparative religion) ονομάζεται η θρησκειολογική μελέτη που έχει την τάση να εξετάζει συγκριτικά τις θρησκείες του κόσμου και τη διαχρονική εξέλιξή τους η συγκριτική αυτή τάση στη θρησκειολογία ήκμασε κυρίως στο 19ο αι.
- 7. Shirley J. Nicholson, "Theosophical Society", εν The Encyclopedia of Religion 14 (1987) 464. Ως γενική κριτική της Θεοσοφίας βλ. Π. Ν. Τρεμπελας, Η Θεοσοφία, έκδ. «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1988³.

- 8. M. Basilea Schlink, *New Age from a biblical viewpoint*, ἐνθ' ανωτ., σ. 10ε. Βλ. Πρωτοπρ. Αντ. Αλεβιζοπουλος, Αποκρυφισμός, Γκουρουτισμός, Νέα Εποχή, εκδ. Ι. Μ. Νικοπόλεως, Πρέβεζα 1990, σσ. 100-108. Επίσης βλ. Π. Σκαλτζης, Γνωστικισμός, «Νέα Εποχή» και Ορθόδοξη παράδοση, Έκδοση Ι. Μ. Σερρών και Νιγρίτης, Σέρρες 1994.
- 9. Ενδεικτικώς βλ. Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ, Ο Μασσωνισμός, εκδ. «Ο Σωτήρ», Αθήναι 1986⁵, σσ. 23ε. 122ε. 146ε. ΑΡΧΙΜ. ΕΠΙΦ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Η Μασσωνία υπό το φως της αληθείας, εκδ. «Ορθοδόξου Τύπου», Αθήναι 1988⁵, σσ. 95-107. Τη θεμελιώδη θέση της ουμανιστικής και σχετικής ηθικής στη Μασσωνία διατυπώνουν και οι ίδιοι οι Τέκτονες: "In der Sittlichkeit findet die Freimaurerei das allen Religionen Gemeinsame, die Religion, in der alle Menschen ubereinstimmen können, die aber nicht als eine gottliche Offenbarung aufgefabt widt" (EUGEN LENNHOFF - OSKAR POSNER, *Internationales Freimauer - Lexikon*, Amalthea Verlag, Wien - Munchen 1975 στ. 1466).
- 10. Π. Ν. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ, Η Θεοσοφία, ἐνθ' ανωτ., σ. 13. ΠΡΩΤΟΠΡ. ΑΝΤ. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ, Ο αποκρυφισμός στο φως της Ορθοδοξίας, τεύχη 4-10, Αθήναι 1996, σ. 124ε.
- 11. Β' Θεσ. 2,7.
- 12. Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, Κατήχησις Φωτιζομένων 15,18 PG 33, 896Α.
- 13. Πρβλ. Ματθ. 24, 44 Μάρκ. 13, 33 Λουκ. 21, 36.
- 14. Ματθ. 24, 3.
- 15. Β' Κορ. 11,14.
- 16. Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, Κατήχησις Φωτιζομένων 15,4 PG 33, 876ΑΒ.
- 17. Share International magazine, http://www.shareintl.org/magazine/SI_main.htm. Benjamin Creme: a messenger of hope, http://www.shareintl.org/background/bcreme/bc_main.htm
- 18. Glossary of esoteric terms, http://www.shareintl.org/background/glossary/g_main.htm και επίσης The Ageless Wisdom Teachings-in brief, http://www.shareintl.org/background/awteachings/AWT_main.htm
- 19. The art of Self-realization, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_art-self-realiz.htm
- 20. Maitreya's teachings on religion (2), http://www.shareintl.org/archives/Ageless Wisdom/aw_Mt-religion.htm: "Self-realization is God-realization. The teaching of the Master inspires you to look within. This has nothing to do with religion, politics or any form of ideology".
- 21. Glossary of esoteric terms, ἐνθ' ανωτ.
- 22. The practice of Self-realization, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_pract-Self-realiz.htm. A Prayer for the New Age, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_prayer-newage.htm.
- 23. Benjamin Creme, Frequently asked questions, http://www.shareintl.org/background/FAQ/faq_main.htm.
- 24. Maitreya's teachings on religion (1), http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt.religion.htm
- 25. The practice of Self-realization, ἐνθ' ανωτ.
- 26. The Law of Cause and Effect, <http://www.shareintl.org/archives/M.teachings/Mt.law-cause-effect.htm>
- 27. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ανωτ.
- 28. Glossary of esoteric terms, ἐνθ' ανωτ.
- 29. Free Newsletter, <http://www.shareintl.org/newsletter/newsletter.htm>
- 30. By The Master-, through Benjamin Creme, The Son of Man, http://www.shareintl.org/archives/M_mission/mm_sonoman.htm: "The Christ comes as a man among men, but a man who has achieved the fullness of divinity".

- 31. Maitreya's worldwide appearances, http://www.shareintl.org/maitreya/Ma_wwa.htm. Signs and miracles, http://www.shareintl.org/background/miracles/MI_main.htm
- 32. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ἀνωτ.
- 33. Benjamin Creme, The esoteric work of the Christ, http://www.shareintl.org/archives/M_mission/Mm_bcesoteric.htm
- 34. By The Master-, through Benjamin Creme, His name is Love, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_mas-name-love.htm
- 35. By The Master -, through Benjamin Creme, The Son of Man, ἐνθ' ἀνωτ., "So far from the general notion is He that He would pass unnoticed in the crowd... Only His Declaration before the world will establish Him in the sight and hearts of men".
- 36. Highlights of Maitreya's public emergence, http://www.shareintl.org/maitreya/Ma_emerge.htm.
- 37. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ἀνωτ. Free newsletter, ἐνθ' ἀνωτ.: "As the benevolent changes he inspires become realities, he awaits an invitation from humanity to enter into full public life".
- 38. The Law of Cause and Effect, ἐνθ' ἀνωτ.
- 39. Free newsletter, ἐνθ' ἀνωτ.
- 40. PETER LIEFHIEBBER, *Jesus of Nazareth and Maitreya the Christ*, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_pl-JnM.htm
- 41. By The Master -, through Benjamin Creme, The Masters in the world, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_mas-masters.htm
- 42. UFOs-Frequently Asked Questions, http://www.shareintl.org/archives/UFOs/faq_UFOs.htm
- 43. Maitreya's teachings on religion (2), ἐνθ' ἀνωτ.: "He does, indeed, come with a "celestial army", which will be largely invisible to the bulk of humanity for a very long time to come. Many great and powerful Angels (Devas) attend the Christ and carry out His plans".
- 44. By The Master-, through Benjamin Creme, Co-workers with God, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_mas-co-works.htm
- 45. By The Master-, through Benjamin Creme, The Guardians, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_mas-guardians.htm
- 46. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ἀνωτ.
- 47. By The Master -, through Benjamin Creme, The return of the Christ, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_mas-return.htm
- 48. Ageless Wisdom teachings and spirituality, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/faq_trad-ageless.htm
- 49. By The Master -, through Benjamin Creme, Maitreya's call, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_mas-M_call.htm
- 50. By The Master -, through Benjamin Creme, The return of the Christ, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_mas-returnofX.htm: "The task before the Christ will be so to guide this mounting cry for freedom, sharing and peace that the minimum cleavage result".
- 51. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ἀνωτ.: "Many will accept me, but not all, Nevertheless, my Army of Light will surely triumph".
- 52. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ἀνωτ. "Those who cling to old forms will create division after division".
- 53. Maitreya's priorities, http://www.shareintl.org/maitreya/Ma_prior.htm: "It will be the last to disappear, but eventually totalitarianism in the churches will go. Then humanity will know freedom for the first time: political freedom, economic freedom and justice, and freedom of thought and belief".
- 54. Glimpses of the future, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt-future.htm

- 55. Maitreya's priorities, ἐνθ' ανωτ.: "A sophisticated form of barter, on a global scale, will eventually replace the present economic system".
- 56. *Free newsletter*, ἐνθ' ανωτ.
- 56. *Free newsletter*, ἐνθ' ανωτ.
- 57. Science, medicine and technology in the Age of Light, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_sci-med-tech.htm
- 58. Glimpses of the future, ἐνθ' ανωτ. The environment will become the number one issue, http://www.shareintl.org/archives/M_teachings/Mt_environment.htm
- 59. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ανωτ.
- 60. Glimpses of the future, ἐνθ' ανωτ.
- 61. Benjamin Creme, The esoteric work of the Christ, ἐνθ' ανωτ.
- 62. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ανωτ.
- 63. Ζαχ. 3,1.
- 64. Αποψη που μας παραπέμπει κατ' ευθειαν στα υιοθετιστικά αρετικά θεολογικά συστήματα των πρώτων αιώνων της Εκκλησίας και στο Νεστοριανισμό σ' αυτά γίνεται λόγος αντιστοιχώς περι «υιοθεσίας» του προσώπου του Ιησού από τη Ναζαρέτ από μία απρόσωπη δύναμη - Λόγο (Παύλος Σαμοσατεύς) ή από το πρόσωπο του Υιού και Λόγου όντος Θεού (Νεστόριος)· σε καμμία από τις περιπτώσεις αυτές δεν έχουμε μία θεϊκή υπόσταση (Υιός) σε δύο τέλειες φύσεις (θεία και ανθρώπινη).
- 65. Ο Απολλώνιος Τυαννεύς (α' μ.Χ. αι.) υπήρξε Καππαδόκης πυθαγορικός φιλόσοφος, περιηγητής, θερμός λάτρης των αρχαίων μυστηρίων, επίδοξος αναμορφωτής των ειδωλολατρικών ηθών, θαυματοποιός και άνθρωπος αυστηρά ασκητικός στη διαγωγή του. Από τους Νεοπλατωνικούς φιλοσόφους ιεροκλή και Πορφύριο προβλήθηκε ως ο αντίπουσ του προσώπου του Κυρίου Ιησού.
- 66. PETER LIEFHEBBER, Jesus of Nazareth and Maitreya the Christ, ἐνθ' ανωτ.
- 67. Aart Jurriaanse, The Master Jesus, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_ajJesus.htm (last modified 28 Feb. 2000): "All this is the responsibility of the Master J -and what a task! But there is no doubt that progress is being made, and he hopes to achieve greater success through a new approach from the Christian Churches, paving the way in both Europe and America for the return of the Christ. ... It is forecast that the Master Jesus will yet occupy the chair of the Pope of Rome, and that from that seat he will then be able to re-inspire and re-orient the whole field of Christian religion, diverting it from its present political and temporal trends, towards a more spiritual approach"
- 68. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ανωτ.: "He lives now in a Syrian body which is some 600 years old, and has his base in Rome. He has, in the last 2,000 years, worked in the closest relation to the Christ, saving his time and energy where possible, and has special work to do with the Christian Churches. He is one of the Masters who will very shortly return to outer work in the world, taking over the throne of St. Peter, in Rome. He will seek to transform the Christian Churches, in so far as they are flexible enough to respond correctly to the new reality which the return of the Christ and the Masters will create".
- 69. Aart Jurriaanse, The Master Jesus, ἐνθ' ανωτ.
- 70. Maitreya and Jesus, http://www.shareintl.org/maitreya/Ma_&jesus.htm: "With the emergence of Maitreya, the Master Jesus is playing a major role for the second time. This open collaboration, which will be visible to all, will end any lingering doubts concerning the true relationship between Maitreya the Christ and his disciple, the Master Jesus". Με τον ερχομό του «Χριστού» "freed of the man-made dogmas and doctrines, the Christian Bible will find a new lease of life in the demonstration of the age-old story of initiation through the Gospel of the life of Jesus, and as a constant reminder of the interaction of God and man in man's long journey to divinity" (Maitreya's teaching on religion (1), ἐνθ' ανωτ.).
- 71. Benjamin Creme, Frequently asked questions, ἐνθ' ανωτ.
- 72. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ανωτ.: "There is really no contradiction between the different religions. Religions have been trapped through words and

slogans into vying with each other. This competition will disappear and the essence will remain. Hindus, Christians, Muslims, Jews and Buddhists will all experience Oneness".

- 73. Aart Jurriaanse, Individual Masters, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_aji-masters.htm "One of the special projects on which Master KH is at present engaged, in close collaboration with the Masters Morya and Jesus, is to find a basis for the synthesis of Eastern and Western religious thought, with the objective of eventually developing the One Word Religion, which will serve as the common bond for the unification of humanity".
- 74. *Free newsletter*, ἐνθ' ανωτ.
- 75. Benjamin Creme, *Frequently asked questions*, ἐνθ' ανωτ.
- 76. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ανωτ.: "Churches, mosques and temples will become meeting places, as well as centres where those in need can be helped by others... Maitreya will go from country to country and in the temples which will be set up in various countries He will act as the Initiator for those ready for this experience".
- 77. Maitreya's teachings on religion (1), αυτόθι.
- 78. Στη θρησκευτολογική ορολογία «ορθόδοξοι» ονομάζονται οι «φουνταμενταλιστές» κάθε θρησκείας Ορθόδοξοι Εβραίοι, κ.λπ. δεν εννοεί οπωσδήποτε τους Ορθοδόξους Χριστιανούς.
- 79. Benjamin Creme, *Frequently asked questions*, ἐνθ' ανωτ.: "It may be that the orthodox Christian leaders will be among the last to recognize the Christ. He is not the one and only Son of God, but the friend and Elder Brother of Humanity".
- 80. Maitreya's teachings on religion (1), ἐνθ' ανωτ.
- 81. Ηδη η Έλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι μετά το 1885 εξέδιδε περιοδικό με το όνομα «Εωσφόρος» (Lucifer).
- 82. *The Ageless Wisdom Teachings -in brief*, http://www.shareintl.org/background/awteaching/AWT_main.htm
- 83. PETER LIEFHIEBER, *666-and other misunderstandings*, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/aw_pl666.htm
- 84. M. BASILEA SCHLINK, *New Age from a biblical viewpoint*, ἐνθ' ανωτ., σ.17ε.
- 85. REV. HOWARD RAY CAREY, *Bible prophecy & the second coming*, http://www.shareintl.org/archives/AgelessWisdom/the_joy/aw_hcBprophecy.htm
- 86. Εκτενή παρουσίαση των αιογραφικών και πατερικών μαρτυριών για το πρόσωπο του Αντιχρίστου κάνει ο καθηγητής Ανδρ. Θεοδώρου, ἐνθ' ανωτ. Επίσης στην πρόσφατη έκδοση της αυτής μελέτης Ανδρ. Θεοδώρου, Η ώρα του Αντιχρίστου, εκδ. «Παρουσία», Αθήνα 1997. Ένα ανθολόγιο πατερικών μαρτυριών για τα έσχατα γενικώς αποτελεί το Περί συντελείας, Αντιχρίστου, και Β' Παρουσίας του Χριστού, εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1991, όπου και προρρήσεις από το Γεροντικό, Βίους Αγίων κ.ά.
- 87. Ιω. 5, 43.
- 88. Ιω. 5, 44 · «Πώς δύνασθε υμείς πιστεύσαι, δόξαν παρά αλλήλων λαμβάνοντες, και την δόξαν την παρά του μόνου Θεού ου ζητείτε;»
- 89. *Ματθ.* Κεφ. 24, *Μάρκ.* Κεφ. 13, *Λουκ.* Κεφ. 21.
- 90. *Λουκ.* 21,11.
- 91. Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, Κατήχησις Φωτιζόμενων 15, 5-9 PG 33, 876A-880B.
- 92. *ματθ.* 24, 23-27.
- 93. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος και ο Θεοφύλακτος εννοούν εκτός από το Ναό των Ιεροσολύμων (εν. τον ιουδαϊκό, του Σολομώντος) και όλες τις χριστιανικές Εκκλησίες οι Θεοδώρητος και Οικουμένιος μόνον τις χριστιανικές Εκκλησίες και όχι τον Ναό των Ιεροσολύμων. Οι Άγιοι Ειρηναίος, Ιππόλυτος, Κύριλλος Ιεροσολύμων και ο Ωριγένης εννοούν τον Ναό του Σολομώντος. ΙΩ. ΓΑΛΑΝΗΣ, *Η Δεύτερα*

επιστολή του Απ. Παύλου Προς Θεσσαλονικείς, Ερμηνεία Καινής Διαθήκης 11β, εκδ. Π. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1989, σσ. 178ε.

- 94. Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης βάσει και μόνο των λόγων του Απ. Παύλου πως ο Αντίχριστος θα είναι «άνθρωπος ανομίας» και ότι θα προσπαθήσει να αποδείξει τον εαυτό του ως Θεό, κατακρίνει την άποψη όσων εντοπίζουν τον Αντίχριστο σε ολόκληρα έθνη ή κράτη. ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, Ερμηνεία εις τας ιδ' Επιστολάς του Απ. Παύλου, τόμ. Γ', έκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1990, σ. 113, υποσημ. 14.
- 95. ΙΩ. ΓΑΛΑΝΗΣ, ένθ' ανωτ., σσ. 185εε.
- 96. *Εις την Β' προς Θεσσαλονικείς* PG 66, 933C. «Ὡσπερ δε αφίδος σφιγγείσης και λαβούσης την οικειαν κατασκευήν, η υποσκευή αιρεται, μένει δε μόνη η αφίς στερρά, ούτως ο διάβολος τας αιρέσεις τας πολλές και τας της πλάνης οδούς αντι υποσκευής υπέθηκεν, ώσπερ αφίδα, μεγίστην την εαυτού προσκόνησιν προκατασκευάζων, ιν' όταν έλθη εκδικών πάσας τας αιρέσεις και αυτός καταργή, γυμνήν την εαυτού προσκόνησιν εισάγων ανθρώποις».
- 97. Γνωρίζουμε πως η Ιερά Μονή του Οσίου Νικοδήμου στη Γουμένισσα Κιλκίς ετοιμάζει ειδική έκδοση για τον Αντίχριστο και το χάραγμά του, την οποία αναμένουμε με πολύ ενδιαφέρον.
- 98. Δαν. Κεφ. 7.
- 99. ΑΡΕΘΑΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ *Υπόμνημα εις την Αποκάλυψιν* 36, PG 106, 672A. Βλ. και ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, *Ερμηνεία εις την Αποκάλυψιν* 36, PG 106, 332D. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ, *Η Αποκάλυψις του Ιωάννου*, εκδ. Χ.Π. Συνοδικού, εν Αθήναις 1955, σ. 208.
- 100. Όπως φαίνεται από την παράθεση των ονομάτων στα Αποκ. 16, 13, 20, 10, ιδιαίτερα δε στο 19, 20.
- 101. ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, ένθ. ανωτ. 36, 37, PG 106, 333B.C. 337A.
- 102. Όπως επισημαίνει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, αυτόθι 37, PG 106, 340.
- 103. Αποκ. 13, 1-18.
- 104. Αποκ. 17, 12-14.
- 105. Αποκ. 20, 1-10.
- 106. Αποκ. 11, 3-13' οι Πατέρες, οι παλαιοί ερμηνευτές και μερικοί σύγχρονοι συμφωνούν πως οι δύο μάρτυρες αυτοί είναι οι προφήτες Ηλίας και Ενώχ, οι οποίοι δεν έχουν γνωρίσει ακόμη θάνατο (βλ. *Γέν. 5, 24. Δ' Βασ. 2, 11*). Βλ. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ, ένθ' ανωτ., σ. 180.
- 107. Βλ. επίσης Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ, ένθ' ανωτ., σ. 214εε. ΑΡΧΙΜ. ΙΩΗΛ ΠΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Ερμηνεία της Αποκαλύψεως*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1991², σ. 144-148. Σ. ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ, *Η αποκάλυψη του Ιωάννη*, Ερμηνεία Καινής Διαθήκης 18, εκ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1994, σ.315.
- 108. Επίσης σχετικό, αλλ' εμμέσως, είναι και το ερμηνευτικό έργο του *Εις τον Δανιήλ*, PG 10, 637A-669A.
- 109. Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, *Ελληνική Πατρολογία*, τόμ. Β' εκδ. ΠΠΠΜ, Θεσσαλονίκη 1978, σ. 736ε.
- 110. *Περί Χριστού και Αντιχρίστου*, pg 10, 737A-740A.
- 111. *Περί συντελείας* 26, PG 10, 929A.
- 112. *Περί συντελείας* 28 και 24.25, PG 10, 932B. 928A.B.
- 113. *Λόγος εις την παρουσίαν του Κυρίου, και περί συντελείας του κόσμου, και εις την παρουσίαν του Αντιχρίστου* επίσης τρεις λόγοι *Εις την Παρουσίαν του Κυρίου, εν Οσίου Εφραίμ του Σύρου Έργα*, Κείμενο - μετάφραση - σχόλια. Κ.Γ. Φραντζολά, εκδ. «Το Περιβόλι της Παναγίας», τόμ. Δ', 1992, σσ. 111-128, 180-184, 185-191 και 192-199.
- 114. *Λόγος εις την παρουσίαν του Κυρίου, και περί συντελείας του κόσμου, και εις την παρουσίαν του Αντιχρίστου*, ένθ' ανωτ., σ. 119εε.
- 115. Λόγος εις την παρουσίαν του Κυρίου, ένθ' ανωτ., σ. 111ε.
- 116. *Εις την Παρουσίαν του Κυρίου* 2, ένθ' ανωτ., σσ. 189ε.
- 117. Λόγος εις την παρουσίαν του Κυρίου, ένθ' ανωτ., σσ. 112-114, 117.
- 118. *Εις την παρουσίαν του Κυρίου* 2, ένθ' ανωτ., σ.191.

- 119. Εις την Παρουσίαν του Κυρίου 1, ένθ' ανωτ., σ. 182.
- 120. *Ματθ.* 24, 16.
- 121. *Δαν.* 7, 25. 12, 7 Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, Κατήχησις Φωτιζομένων 15, 9. 11. 12. 15. 16 PG 33, 880C. 884B-885C. 889A-893A.
- 122. *Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως* 4 (26) 99 PG 94, 1216A-1217C.
- 123. ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ, *Ερμηνεία εις την Αποκάλυψιν* 51, PG 106, 368C.
- 124. Όπως δηλώνει το χωρίο *Αλοκ.* 13, 9. 10 που συμβουλεύει παθητική αντίσταση των Χριστιανών, όπως αρμόζει σε περίοδο διωγμού. Βλ. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ, ένθ' ανωτ., σ. 212.
- 125. Η έκταση της περι Μαϊτρεία (δηλ. Αντιχρίστου) διδασκαλίας τους δεν θα δικαιολογείτο ούτε από μια πιθανή προσπάθειά τους να εκφοβίσουν τον χριστιανικό κόσμο (που διάγει άλλωστε εν πλήρει αγνοία ή δυσπιστία προς την εκκλησιαστική εκδοχή περι Αντιχρίστου), εφόσον σκοπός προς τον οποίον ενεργούν οι νεοεποχίτες είναι ο εφησυχασμός των ανθρώπων και η καλλιέργεια πνεύματος ειρήνης και ομονοίας.
- 126. Οσιος Εφραίμ Ο Σύρος, Εις την Παρουσίαν του Κυρίου 3, ένθ' ανωτ., σ. 197.

"ΘΕΟΔΡΟΜΙΑ"

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΤΟΣ Γ · ΤΕΥΧΟΣ 3 · ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001